

Věc C-253/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

20. dubna 2023

Předkládající soud:

Landgericht Dortmund (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

13. března 2023

Žalobkyně:

ASG 2 Ausgleichsgesellschaft für die Sägeindustrie Nordrhein-Westfalen GmbH

Žalovaná:

Land Nordrhein-Westfalen

Předmět původního řízení

Hospodářská soutěž – Kartel – Směrnice 2014/104/EU – Náhrada škody – Postoupení nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži – Aktivní legitimace – Hromadná žaloba (*Sammelklage-Inkasso*)

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU

Předběžné otázky

1. Musí být unijní právo, zejména článek 101 SFEU, čl. 4 odst. 3 SEU, článek 47 Listiny, jakož i čl. 2 bod 4 a čl. 3 odst. 1 směrnice 2014/104/EU vykládáno v tom smyslu, že brání výkladu a použití práva členského státu, kterým je osobě poškozené jednáním porušujícím článek 101 SFEU, které bylo zjištěno na základě

článku 9 směrnice 2014/104/EU resp. závazných vnitrostátních ustanovení provádějících tento článek, odepřena možnost postoupit své nároky – zejména v případech hromadných nebo hromadně se vyskytujících drobných škod – registrovanému poskytovateli právních služeb, aby je společně s nároky jiných údajně poškozených prosazoval cestou tzv. „follow-on“ žalob, neexistují-li jiné rovnocenné zákonné nebo smluvní možnosti spojení nároků na náhradu škody, zejména protože nevedou k rozsudkům na plnění nebo je nelze použít z jiných procesních důvodů resp. nejsou objektivně únosné z hospodářských důvodů, a zejména vymáhání drobných škod by tedy bylo prakticky znemožněno nebo každopádně nadměrně ztíženo?

2. Musí být unijní právo vykládáno tímto způsobem v každém případě tehdy, pokud dotčené nároky na náhradu škody musí být vymáhány bez předchozího a závazného – ve smyslu vnitrostátních rozhodnutí vycházejících z článku 9 směrnice 2014/104 – rozhodnutí Evropské komise nebo vnitrostátních orgánů ohledně údajně porušujícího jednání (tzv. „stand-alone“ žaloba), pokud z důvodů uvedených již v první otázce neexistují jiné rovnocenné zákonné nebo smluvní možnosti spojení nároků na náhradu škody za účelem jejich občanskoprávního vymáhání a zejména pokud by porušení článku 101 SFEU nebylo stíháno vůbec, tedy cestou veřejnoprávního vymáhání („public enforcement“) ani cestou soukromoprávního vymáhání („private enforcement“)?

3. Je-li odpověď na alespoň jednu z otázek kladná, je pak nezbytné upustit od použití příslušných ustanovení německého práva, není-li možný jejich výklad v souladu s unijním právem, což by mělo za následek, že postoupení [pohledávek] jsou z tohoto hlediska v každém případě platná a právo je možné účinně vymáhat?

Uváděná ustanovení unijního a mezinárodního práva

Směrnice Evropského parlamentu a Rady **2014/104/EU** ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži, zejména články 2, 3 a 9

SFEU, článek 101

SEU, čl. 4 odst. 3 a článek 6

Listina základních práv Evropské unie, článek 47

EÚLP, článek 13

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Rechtsdienstleistungsgesetz (zákon o poskytování právních služeb, dále jen „RDG“), zejména:

§ 1 RDG (působnost)

„(1) Tento zákon upravuje oprávnění k poskytování mimosoudních právních služeb na území Spolkové republiky Německo. Jeho účelem je chránit účastníky právních sporů, právní styk a právní řád před nekvalifikovanými právními službami. [...]“

§ 2 RDG (Pojem právní služby)

„(2) Právní službou je [...] vymáhání cizích pohledávek nebo pohledávek postoupených za účelem vymáhání na cizí účet, je-li vymáhání pohledávek provozováno jako samostatná činnost [...]“

§ 3 RDG (Oprávnění k poskytování mimosoudních právních služeb)

„Samostatné poskytování právních služeb je přípustné pouze v rozsahu, v němž je povoleno tímto zákonem nebo na základě jiných zákonů.“

§ 10 RDG (Právní služby poskytované na základě zvláštních odborných znalostí)

„(1) Fyzické a právnické osoby [...], které jsou registrované u příslušného orgánu (registrované osoby), mohou poskytovat právní služby na základě zvláštních odborných znalostí v těchto oblastech: 1. Inkasní služby (§ 2 odst. 2 první věta) [...]“

§ 11 RDG (Zvláštní odborné znalosti, profesní označení)

„(1) Inkasní služby vyžadují zvláštní znalosti v oblastech práva, které mají význam pro požadovanou inkasní činnost [...]“

Rechtsdienstleistungsverordnung (vyhláška k zákonu o poskytování právních služeb, dále jen „RDV“), zejména § 2 a § 4

Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (zákon proti narušování hospodářské soutěže, dále jen „GWB“), § 32, § 32b a § 33 GWB

Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník, dále jen „BGB“), zejména § 134 a § 398

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobou podanou dne 31. března 2020 se žalobkyně na základě postoupeného práva domáhá náhrady škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži pro celkem 32 pilařských závodů z Německa, Belgie a Lucemburska (dále jen „postupitelé“). Vytýká žalované, že přinejmenším v období od 28. června 2005 do 30. června 2019 sjednotila pro sebe a další majitele lesů ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko ceny za kulatinu z jehličnatých stromů (dále jen „kulatina“), čímž se dopustila porušení článku

101 SFEU. Majitelé lesů nenabízeli své zboží na trhu samostatně, nýbrž prodejem kulatiny pověřili žalovanou. Žalovaná tímto způsobem sjednávala s odběrateli ceny nejen za vlastní kulatinu, nýbrž i za kulatinu jiných zúčastněných majitelů lesa, a nabízela ji na trhu.

- 2 Bundeskartellamt (Spolkový antimonopolní úřad) po dobu několika let tuto činnost vyšetřoval a v roce 2009 v rozhodnutí stanovil pro spolkovou zemi žalovanou v projednávané věci konkrétní prahové hodnoty pro spolupráci v oblasti prodeje dřeva, jakož i opatření pro omezení postavení na trhu.
- 3 Pilařské závody požadují náhradu škody, která jim měla vzniknout od 28. června 2005 nákupem kulatiny ze Severního Porýní-Vestfálska za ceny, který byly podle jejich tvrzení v důsledku kartelového ujednání nadměrně vysoké. Tento požadavek se zakládá na několika stovkách tisíc jednotlivých nákupů postupitelů.
- 4 Postupitelé pověřili žalobkyni, která je takzvanou poskytovatelkou právních služeb a jako taková má povolení podle RDG, vymáháním svých nároků a tyto nároky na ni za účelem jejich vymáhání postoupili. Žalobkyně se nároků postupitelů domáhá společně, vlastním jménem a na vlastní náklady, ovšem na účet postupitelů, nejprve mimosoudně a nyní v zastoupení advokátem u Landgericht Dortmund (Zemský soud v Dortmundu). Jako protislužbu jí postupitelé pro případ úspěchu přislíbili honorář. Žalobkyně je zastupována „kvalifikovanou osobou“ zapsanou v rejstříku [poskytovatelů] právních služeb, přičemž se jedná o německého právníka, který úspěšně absolvoval obě státní zkoušky v oboru právo, je způsobilý k výkonu soudcovské funkce a je registrován jako advokát. Žalobkyně svou oblast činnosti a své odborné znalosti schvalovacímu orgánu podrobně objasnila a doložila.
- 5 Žalovaná navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta; má za to, že spojený prodej dřeva vedl dokonce ke snížení cen a pilařským závodům se tak dostalo podpory. Žalovaná především vychází z toho, že postoupení nároků na náhradu škody na žalobkyni porušuje ustanovení RDG, je tedy neplatné a žalobkyně proto nemá aktivní legitimaci k podání žaloby.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 6 V Německu jsou zejména v případech hromadných a hromadně se vyskytujících drobných škod nároky spojovány takzvanými modely postoupení, které jsou označovány také jako „*Sammelklage-Inkasso*“, a pak jsou uplatňovány cestou žaloby. Údajní poškození přitom postupují své údajné nároky na poskytovatele právních služeb, který je registrován podle RDG a uplatňuje tyto pohledávky společně vlastním jménem a na vlastní náklady na účet postupitelů za provizi (z úspěchu).
- 7 Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) tento postup akceptuje v různých oblastech práva, totiž v oblasti nájemního práva, ve vztahu k uplatňování práv cestujících nebo u žalob o náhradu škody v rámci takzvaného dieselového

skandálu. V oblasti práva upravujícího náhradu škody vzniklé v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži a zejména v případech „stand-alone“ žalob ale judikatura soudů prvního stupně považuje model postoupení za nepřipustný; Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) dosud neměl příležitost se k této otázce vyjádřit.

- 8 Podle obecného ustanovení § 398 BGB je možné postoupit i nárok na náhradu škody, např. poskytovateli inkasních služeb za účelem vymáhání. Poskytovateli inkasních služeb jsou v této souvislosti registrovaní poskyvatelé právních služeb, kteří mají povolení k provozování služeb vymáhání pohledávek. Na základě tohoto povolení mohou pro strany sporu vymáhat pohledávky (postoupené za účelem inkasa), § 10 odst. 1 první věta bod 1 RDG ve spojení s jeho § 2 odst. 2 první větou. Bez povolení k provozování služeb vymáhání pohledávek je inkasování pohledávky zakázáno a postoupení je tedy neplatné. Výše uvedené povolení vydávají státní orgány na žádost po schvalovacím řízení na základě prokázaných odborných znalostí (§ 11 a § 12 RDG).
- 9 Takto vydané povolení zahrnuje mimosoudní vymáhání pohledávek. Judikatura nejvyšších soudů ale uznává, že poskyvatelé inkasních služeb mohou pohledávky v zásadě vymáhat i v soudním řízení, jsou-li v něm zastoupeni advokátem. Poskyvatelé inkasních služeb mohou v zásadě vymáhat pohledávky i pro několik poškozených společně v témže soudním řízení. (Bundesgerichtshof [Spolkový soudní dvůr, dále jen „BGH“], rozsudek ze dne 13. června 2022, sp. zn.: VIa ZR 418/21, juris body 11 a násl., 51 a násl., financialright; BGH, rozsudek ze dne 13. července 2021, sp. zn.: II ZR 84/20, juris body 20, 49 a násl., Airdeal). Týká se to zpravidla modelů, ve kterých poskyvatel inkasních služeb hradí náklady vymáhání pohledávky a odměnu za svou činnost obdrží pouze v případě úspěchu; to Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) rovněž považuje za přípustné (BGH, rozsudek ze dne 13. července 2021, sp. zn.: II ZR 84/20, juris bod 48, Airdeal).
- 10 Podle názoru různých německých soudů ale tato možnost uplatňování pohledávek poskytovateli inkasních služeb na základě postoupeného práva nemá platit pro nároky na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži. Landgericht Stuttgart (Zemský soud ve Stuttgartu) to v řízení vedeném souběžně se sporem v původním řízení odůvodnil tím, že nárok na náhradu škody vzniklé v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži je i z důvodu dalšího vývoje evropského kartelového práva mimořádně komplexní a obvykle může vést ke konfliktům zájmů. Navíc poskyvatelé inkasních služeb navzdory zákonem stanovenému prokázání odborných znalostí v této oblasti zpravidla těmito odbornými znalostmi nedisponují (viz rovněž mimo jiné **Landgericht Stuttgart (Zemský soud ve Stuttgartu), rozsudek ze dne 20. ledna 2022, sp. zn.: 30 O 176/19**, juris body 88 a násl., Rundholzkartell Baden-Württemberg; **Landgericht Mainz (Zemský soud Mainz, rozsudek ze dne 7. října 2022, sp. zn.: 9 O 125/20**, Rundholzkartell Rheinland-Pfalz, juris).

- 11 Podle názoru předkládajícího soudu je tento názor správný každopádně tehdy, pokud se jedná o případ „stand-alone“, jako je tomu v projednávané věci. Taková věc totiž vyžaduje komplexní posouzení aspektů, které se v první řadě netýkají občanského práva. V takových případech se zdá být hranice mimosoudních činností, které si lze představit pod pojmem inkasní služba podle § 2 odst. 2 RDG, totiž právní přezkum a poradenství poskytované kvalifikovanou osobou ve smyslu § 11, § 2 RDG ve spojení s § 2 a § 4 RDV týkající se vymáhání pohledávek, významně překročena.
- 12 Vzhledem k tomu, že podle § 134 BGB je právní jednání, které porušuje zákonný zákaz, neplatné, by důsledkem byla mimo jiné neplatnost postoupení samotných. Dotčená žaloba o náhradu škody vzniklé v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži by proto musela být zamítnuta bez dalšího věcného přezkumu pro nedostatek aktivní legitimace.
- 13 Jiné přípustné a stejně vhodné možnosti domáhání se náhrady hromadných nebo hromadně se vyskytujících drobných škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži v Německu neexistují. Zejména nelze na nároky na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži použít směrnici o zástupných žalobách, která v Německu ještě nebyla provedena (čl. 2 odst. 1 směrnice 2020/1828 ve spojení s její přílohou I), a vnitrostátní skupinovou žalobu podle § 33 odst. 4 GWB nelze na nároky na náhradu škody použít.
- 14 Hromadně se vyskytující drobné škody jsou obecně škody, které se vyznačují tím, že škoda způsobená jednotlivým poškozeným je jen velmi nízká, v součtu všech poškozených se ale jedná o vysokou částku; škoda způsobená jednotlivci je tedy tak nízká, že z důvodu nepříznivého poměru rizika nákladů a užitku není z hospodářských důvodů uplatňována. I u osob, jejichž možné škody vzniklé v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži lze vyčíslit například na 200 000 až 300 000 eur, je s ohledem na zvláštní strukturu nákladů a rizika v řízení o náhradě škody vzniklé v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži hromadná žaloba jedinou hospodářsky rozumnou a proveditelnou možností, jak požadovat náhradu těchto škod.
- 15 Předkládající senát ovšem na základě ustanovení RDG považuje za nezbytné přinejmenším v případech „stand-alone“, jako je tomu v projednávané věci, vycházet z neplatnosti postoupení. Výsledek projednávané věci proto zásadní způsobem závisí na odpovědi na předložené otázky. Pokud by totiž Soudní dvůr dospěl k závěru, že unijní právo nebrání popsánému výkladu RDG, vedl by tento výklad k neplatnosti postoupení a tedy k zamítnutí celé žaloby.
- 16 Dospěje-li naproti tomu Soudní dvůr k závěru, že odpověď na otázky je kladná a unijní právo popsánému výkladu RDG brání, pak by, protože podle názoru senátu není výklad v souladu s unijním právem contra legem k vnitrostátnímu právu možný (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 4. července 2006, Adeneler a další, C-212/04, EU:C:2006:443, bod 110, ze dne 4. března 2020, Bank BGŻ BNP Paribas, C-183/18, EU:C:2020:153, bod 67, a zejména ze

dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, ECLI:EU:C:2021:800, bod 72), bylo nezbytné upustit od použití RDG, postoupení by tedy bylo nezbytné považovat za platná.

- 17 Senát má podstatné pochybnosti o souladu zákazu vymáhání u nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži s unijním právem, zejména v případech „stand-alone“. Zákaz vymáhání, který podle judikatury německých soudů, které projednávaly případy náhrady škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži vyplývá z RDG, podle názoru senátu porušuje (1.) směrnici 2014/104, (2.) zásadu efektivitivy stanovenou v unijním právu a (3.) zásadu účinné právní ochrany.
- 18 1. Předně existují pochybnosti o tom, že zákaz inkasního vymáhání u nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži je slučitelný s čl. 3 odst. 1 směrnice 2014/104 ve spojení s jeho čl. 2 bodem 4 možností. 3. Tato v projednávané věci použitelná ustanovení potvrzují právo poškozených na úplnou náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži, které bylo uznáno v ustálené judikatuře, a rozšiřují jej na osoby, „které [jsou] právním nástupcem takové údajně poškozené strany, včetně osoby, která tento nárok získala“.
- 19 Článek 3 odst. 1 směrnice 2014/104 požaduje, „aby všem fyzickým nebo právnickým osobám, kterým vznikla škoda způsobená porušením právních předpisů o hospodářské soutěži, bylo umožněno požadovat a obdržet náhradu této škody v plné výši.“ Toto právo na úplnou náhradu škody má i osoba, které poškozený svůj nárok postoupí. Článek 2 bod 4 třetí možnost směrnice 2014/104 definuje žalobu o náhradu škody výslovně jako „žalob[u] podle vnitrostátního práva, jejímž prostřednictvím vznáší u vnitrostátního soudu nárok na náhradu škody [...] fyzická či právnická osoba, která je právním nástupcem takové údajně poškozené strany, včetně osoby, která tento nárok získala“.
- 20 Podle názoru senátu hovoří právě dodatečné zahrnutí třetí možnosti do čl. 2 bodu 4 směrnice 2014/104 pro to, že modely postoupení, jako je model dotčený v projednávané věci, zamýšlel evropský normotvůrce jako prostředek účinného prosazování nároků navíc k již stanovené úpravě jednání jménem poškozené strany v druhé možnosti.
- 21 Ochrana modelu postoupení směrnicí 2014/104 se navíc zdá být nezbytná k dosažení cílů směrnice, kterým je rovněž zajistit, „aby mohly osoby, které byly poškozeny porušením pravidel hospodářské soutěže EU, získat plnou náhradu za škodu, která jim byla způsobena“ (Komise, návrh směrnice 2014/104, COM (2013) 404 final, s. 5).
- 22 Modely postoupení jsou v jiných členských státech, jako je například Nizozemí, Rakousko a Finsko, uznány jako možnost vymáhání nároků. Zákaz, který v Německu v tomto směru platí, by narušil účinné a jednotné používání práva

hospodářské soutěže a navíc by mohl vést k vytváření podmínek pro nežádoucí „forum shopping“.

- 23 Téměř současně se zveřejněním směrnice 2014/104 v Úředním věstníku zdůraznil generální advokát Soudního dvora Evropské unie ve věci CDC Hydrogen Peroxide, že vystupování poskytovatelky inkasních služeb jako žalobkyně, „je[jímž] cílem je shromáždit majetek na základě nároků na náhradu škody plynoucích z porušení unijního práva hospodářské soutěže, ve skutečnosti [...] ukazuje, že v případě komplexnějších narušení hospodářské soutěže není rozumné, aby [postupitelé] sami a individuálně žalovali různé původce tohoto typu narušení“ (generální advokát N. Jääskinen, stanovisko ze dne 11. prosince 2014, C-352/13, EU:C:2014:2443, bod 29). Generální advokát tak jasně formuloval, že se zdá, že existuje silná racionální potřeba spojování žalob cestou postoupení inkasa.
- 24 2. Dále panují pochybnosti o tom, zda je zákaz inkasního vymáhání u nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení práva hospodářské soutěže slučitelný se zásadou efektivity stanovenou v článku 101 SFEU a čl. 4 odst. 3 SEU.
- 25 Článek 101 SFEU má přímý účinek mezi jednotlivci a zakládá pro ně práva, která musí vnitrostátní soudy dodržovat. Praktická účinnost zákazu kartelových dohod podle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie vyžaduje, aby „každý“ mohl požadovat úplnou náhradu škody, která mu vznikla porušením kartelového práva. (ustálená judikatura, rozsudky Soudního dvora ze dne 20. září 2001, Courage, C-453/99, EU:C:2001:465, body 23, 26 a násl., ze dne 13. července 2006, Manfredi, C-295/04, EU:C:2006:461, body 90 a násl., 95, 100 a násl., ze dne 12. prosince 2019, Otis, C-435/18, EU:C:2019:1069, bod 22, a ze dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 32).
- 26 Jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie, vnitrostátním soudům, které jsou v rámci své příslušnosti pověřeny uplatňováním unijního kartelového práva, přísluší zajišťovat, že výkon práv přiznaných právním řádem Unie nesmí být v praxi znemožňován nebo nadměrně ztěžován; procesní autonomie členských států může být v tomto ohledu omezena pravidly unijního práva vyšší právní síly. Vnitrostátní soudy musí v tomto ohledu zajišťovat nejen „plný účinek“ unijního práva a chránit práva, které článek 101 SFEU poskytuje jednotlivci, nýbrž musí zabránit již každému oslabení, zúžení nebo dokonce ohrožení plné účinnosti unijního práva (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. července 2006, Manfredi, C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461, bod 89; viz mimo právo náhrady škody způsobené kartelovou dohodou rovněž rozsudky ze dne 19. června 1990, Factortame, C-213/89, EU:C:1990:257, bod 20, a ze dne 9. března 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, body 21/23 a násl.; viz rovněž generální advokát G. Pitruzzella, stanovisko ze dne 8. září 2022, Repsol, C-25/21, EU:C:2022:659, bod 84). Jednotlivé prvky přitom nemohou být posuzovány samostatně, nýbrž k zajištění efektivity je nutné si položit otázku, zda „všechna“ vnitrostátní pravidla týkající se možnosti společného prosazování

- nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži prakticky znemožňují nebo nadměrně ztěžují výkon práv přiznaných unijním právem (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. března 2019, Cogeco, C-637/17, EU:C:2019:263, bod 45; generální advokátka J. Kokott, stanovisko ze dne 17. ledna 2019, Cogeco, C-637/17, EU:C:2019:32, bod 81, a stanovisko ze dne 14. října 2004, Berlusconi a další, C-387/02, EU:C:2004:624, bod 109).
- 27 V Německu je účinné soukromé prosazování kartelového práva u hromadných nebo hromadně se vyskytujících drobných škod možné pouze cestou modelu postoupení, který je v projednávané věci předmětem sporu. Bez tohoto nástroje nemají potenciálně poškození realistickou možnost, jak případné nároky prosazovat proveditelným a účinným způsobem.
- 28 Uplatňování nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži je skutkově, ekonomicky a právně komplexní a proto zdlouhavé, drahé a rizikové. Tato časová a nákladová náročnost i procesní riziko mají odrazující účinek zejména pro spotřebitele, ale i pro malé a střední podniky, které proto své nároky zpravidla z racionálních důvodů neuplatňují (viz stanovisko generálního advokáta N. Jääskinen ze dne 11. prosince 2014, CDC, C-352/13, EU:C:2014:2443, bod 29). Tento racionální nezájem lze překonat pouze spojeným prosazováním nároků a s tím spojeným rozdělením nákladů na znalce a právní poradce i (procesního) rizika (generální advokátka J. Kokott, stanovisko ze dne 29. července 2019, Otis, C-435/18, EU:C:2019:651, bod 88; generální advokát N. Jääskinen, stanovisko ze dne 11. prosince 2014, CDC, C-352/13, EU:C:2014:2443, bod 29).
- 29 Všechny tyto problémy vyvstávají tím spíše v případech „stand-alone“, protože zde se údajně poškození nemohou opřít ani o rozhodnutí antimonopolních úřadů, která jsou pro řízení o náhradě škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži závazná. Spíše zde musí dokonce ještě prokázat, že došlo k porušení kartelového práva. Skutečnost, že v praxi téměř neexistují „stand-alone“ žaloby, ukazuje, s jakými zásadními obtížemi je to spojeno.
- 30 Současně je v případech, kdy antimonopolní úřady nezasáhnou, soukromé vymáhání práva jedinou možností, jak dosáhnout cíle ochrany hospodářské soutěže a odrazování případných účastníků kartelových dohod, který stanoví unijní právo a který je v obecném zájmu. „Stand-alone“ žaloby jsou v neposlední řadě nezbytné i s ohledem na omezené kapacity státních orgánů k vymáhání kartelového práva a proto nesmí být postavení žalobců ve „stand-alone“ žalobách vůči žalobcům ve „follow-on“ žalobách dále zhoršováno (viz již generální advokátka J. Kokott ve svém stanovisku ze dne 17. ledna 2019, Cogeco, C-637/17, EU:C:2019:32, bod 52).
- 31 V neposlední řadě zamezuje spojení nároků také opakovanému provádění stejného dokazování a nebezpečí odlišných rozhodnutí několika soudů o stejných komplexních právních a skutkových otázkách v souběžně vedených právních sporech.

- 32 Při zvažování zájmu na účinném prosazování unijního práva (v projednávané věci článek 101 SFEU) a cílů vnitrostátní normy, která omezuje jeho účinnost (v projednávané věci RDG) jednoznačně převažuje zájem na prosazování unijního práva.
- 33 3. A konečně panují pochybnosti o tom, zda zákaz inkasního vymáhání nároků na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení předpisů o hospodářské soutěži každopádně vyplývající z RDG pro „stand-alone“ žaloby neporušuje právo případně poškozených na účinnou právní ochranu (čl. 47 odst. 1 Listiny základních práv, čl. 6 odst. 3 SEU, článek 13 EÚLP).
- 34 Právo na účinnou právní ochranu požaduje, aby existoval účinný prostředek nápravy, který je skutečně způsobilý k prosazování právního postavení chráněného unijním právem. K minimálnímu obsahu práva na účinnou právní ochranu přitom patří, že prostředek nápravy musí splňovat zásadu efektivity. To znamená, že strana sporu nesmí být od prosazování práva odrazována nadměrnými finančními riziky. Vnitrostátní právo proto nesmí poskytovat výlučně takové prostředky nápravy, které vystavují stranu sporu riziku, že se v důsledku žaloby bude nacházet v horším postavení, než v jakém by se nacházela, kdyby tuto žalobu nepodala (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. dubna 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, bod 51, ze dne 21. listopadu 2002, Cofidis, C-472/00, EU:C:2002:705, bod 34, ze dne 25. listopadu 2008, Heemskerk, C-455/06, EU:C:2008:650, bod 47, a ze dne 24. března 2009, Danske Slagterier, C-445/06, EU:C:2009:178, bod 63).
- 35 Tyto požadavky ovšem nejsou splněny, pokud případně poškozené osoby nemohou využít model postoupení jako jediný účinný prostředek k prosazování hromadných a především drobných škod a je jim ponechána pouze možnost domáhat se náhrady svých škod cestou jednotlivých žalob. Dokonce, i kdyby poškození překonali „racionální nezájem“ a učinili tak, museli by na znalce v oblasti hospodářství a specializované právní poradce vynaložit takové náklady, které zpravidla budou v nepoměru k hodnotě sporu v příslušném samostatném řízení. Ve „stand-alone“ řízení by navíc dokonce museli nejprve identifikovat porušení kartelového práva za příslušných nákladů, následně je důkladně analyzovat a konečně doložit a prokázat v řízení.